

Umírač

Trapsavec 2014

calibre 0.9.6

Důchodce Rudolf Zelenka se doholil. Hladkou tvář přejel bříšky prstů a když neucítil na kůži tváře žádný odpor spokojeně mlasknul. Dlaní přilepil na čelo nepokojný pramen vlasů a srovnal uzel kravaty pod krkem. Teď byl spokojený. Byl připravený umírat.

„Boženko, já tedy půjdu,” zavolal do otevřených dveří vedlejší místnosti.

„A v kolik se vrátíš,” vrátil se mu ozvěnou ženský hlas.

„To záleží na tom, jak to dneska půjde,” zavrtěl Rudolf Zelenka nevěřicně hlavou a vytočil oči v sloup. „Ona si furt myslí, že umírat je nějaká bžunda,” řekl sám k sobě polohlasem a dlaní smetl světlé smítko z klopy černého saka.

„Kdybys přišel dříve než já, budeš mít v troubě toho králíka na zelenině. Já si skočím vedle k Helče na kafe,” ozval se z vedlejší místnosti opět ženský hlas. „A já to viděla.”

„Tak sbohem,” pousmál se Rudolf Zelenka nad tím, jak ho má za ta léta přechteného.

„Ahoj večer,” zabzíkala Boženka a zesílila zvuk rádia.

Rudolf Zelenka vyšel před dům, na zápraží nasadil na upravené vlasy černý klobouk a chopil se madla oprýskané káry. Dneska to bude fuška.

„Tak už jede,” zasyčel Preclík a seskočil z konstrukce výpusti. Voda v rybníku byla obarvená rašelinou a žluté lístky bříz vytvářely na černé nehybné hladině zářící zlaté ostrůvky. „A táhne kamna! Je to přesně jak říkal Jerry z osady Na konci cesty.”

„Jenom aby,” řekl pochybovačně Siky. „Už tu zevlujeme třetí víkend a ne že bych chtěl prožít zase oba večery v hospodě.”

„Neboj. Dneska je den „D“. Večer budeš spát v teplém pokojíčku,” zasyčel Preclík a vydal se směrem k cestě na břehu rybníka.

„Jak to jde, pane Zelenka “ pozdravil Preclík důchodce s těžkou károu. „ A na co ty kamna?” hrál na Zelenku betla.

„Ale to víš, podzim. Na tom studeným vzduchu už se špatně umírá,” odpověděl funicí důchodce.

A to ho ten největší kopec teprve čekal.

Na vrcholu kopce Rudolf Zelenka zastavil a sundal z hlavy klobouk. Ihned ucítil, jak čůrky potu sjíždějící pod košilí podél páteře rychle chladnou a do těla se zakusuje zima. „Tak to ne, ještě se mě chytí nějaký bacil,” donutil sám sebe k další cestě a opět se chopil madla káry. Dlouhou louku na temeni kopce dotáhl káru k lesu a tady se zastavil na úpatí úzké roklinky lemované pískovcovými stěnami. Cestu do rokly mu ukázal letos na jaře trampík jménem Jerry. Potkal se s ním v hospodě. „Solidní chlap v dnešním shnilém světě,” vzpomněl si na něj důchodce. Spustil se s károu mezi pískovcové stěny. Na dně stál čerstvě dodělaný srub. Z náprsní kapsy saka vytáhl lesklý klíč a na dveřích odemkl visací zámek. V místnosti jej přivítala smolná vůně čerstvého dřeva. Nastěhoval kamna do místnosti, propojil je rourou do komína a zapálil oheň. Počáteční rozpačité praskání ohně vystřídal po chvíli pravidelný hukot. Důchodce Rudolf Zelenka byl připraven.

Bylo to zatím to nejkrásnější místo, jaké kdy objevil. Malou loučkou sevřenou v kaňonu pískovcových skal protékala nitka potoka s průzračnou vodou. Voda proudící úzkým meandrovitým korytem nerušila. Naopak. Spolu s šepotem borových korun plnila údolí tichou až uklidňující melodií. Jerry tomu místu říkal Slunečná paseka. Pro Rudolfa Zelenku byl nejdůležitější na celém místě výhled na nebe. Křivolaké kmeny borovic rostlé do pískovcových stěn vynášely své koruny nad kaňon tak, že zde zůstával stále dost široký volný pás volného nebe. Nebe bylo pro důchodce Zelenku důležité. V hezkých letních dnech uléhal do středu loučky, ve vzorně nažehleném obleku s nohama napjatýma pěkně vedle sebe a pažemi

zkříženými na hrudi, to aby chlapcům ze společnosti Vsetečka & synové s.r.o. ulehčil práci. S pohledem upřeným do té nekonečné modři si představoval, jak opouští sám sebe v nehmotném a zářivém shluku a lehce a bez odporu proniká těmi vrstvami do stále tmavší a tmavší modré až se zastaví o strop průhledné černi. Dál to neuměl domyslet a možná, že právě tahle skutečnost byla na celém procesu umírání pro něj nejtajuplnější. V televizi popisovali všichni ti chytrí pánové to černé nekonečno pro něj neuchopitelnými a nepředstavitelnými výrazy. Proto byl zvědavý, až to vše neznámé a neuchopitelné uvidí na vlastní oči. Na druhou stranu měl z téhle cesty do neznáma i trochu strach. Nevěděl a zatím se nikde nedočetl, zda je možné vrátit se zpátky. Co kdyby v tom nekonečném prostoru najednou vše pochopil. A co kdyby se o tu radost potřeboval podělit s Boženkou. Nebo to probrat s chlapama v hospodě.

Důchodce Rudolf Zelenka chápal vlastní umírání jako proces. Jako strojař věděl, že každý i sebesložitější funkční stroj je nakonec složen z desítek nebo stovek zcela jednoduchých součástí, které až vsazené do sebe navzájem tvoří pro konečné uživatele zajímavý celek. Z toho důvodu věděl, že umírání je jenom začátek. Věděl, že jeho tělo budou muset uchopit nejmíň čtyři zdatní chlapi, snést ho na lesní cestu u potoka a odvézt na pitevnu nebo do ústavu, podle toho, jak rozhodne udýchaný a zpocení lékař. A každá tahle operace znamená v dnešní papírové době minimálně jeden formulář. Věděl, že všichni, kdo se budou na jeho poslední cestě podílet, budou investovat svůj čas, vědomosti a schopnosti, než celý proces skončí na malém hřbitůvku pod Rabštejnem. Z toho důvodu se jim snažil jejich práci co nejvíce ulehčit. Největší problém mu zatím dělali ptáci. Ležící ve středu loučky vypožoroval, že téměř pokaždé, když ty opeřené bestie opustí větev stromu, vypustí k zemi žmolek bělavé kaše. Zásahu zatím neuměl zabránit. A potom mouchy. Dokážou proměnit umírání v peklo. Ještě než člověk naposledy vydechne, cpou se ty zvědavé potvory do všech tělních dutin a otvorů a s masačkou v nose se jen těžko zachovává důstojný a lehce optimistický obličej. A mravenci. Šílená pakáž. Počáteční lechtání mravence po těle je ještě snesitelné. Ale když se je pokusí člověk zastavit v postupu a přidržet přes látku kalhot, hned štípou. Při drbání bolavých puchýřků se potom dělají na vyžehlené látce nevzhledné varhánky. A šílený jsou i

motorový pily. Pravidelný ryk motorů jej po chvíli přiváděl ke stavu nepřičetné zuřivosti. A ta se z výrazu tváře nedá smazat.

V místnosti srubu už bylo příjemné teplo. Minulý týden jeho stavbu dokončil. Vlastně musel. S koncem září začaly do kaňonu stále častěji a častěji vnikat jazyky studeného větru a umírání rušily obavy, že by se mohl nechráněný uprostřed loučky nachladit. Hajný Kadera s tím neměl problémy. Konečně nestavěl takový srub poprvé. Hrubou stavbu měl hotovou ani ne za měsíc a minulý týden pokryl střechu lepenkou. Už chyběla je ta kamna. Teď, když v kamnech pěkně hluboce hučelo, byl připravený. Zkontroloval puký na kalhotách, ze saka odstranil všechny viditelné snítky jehličí, polobotky přešel kusem hadru a vlasy přečísł malým hřebínkem. Ještě zkontroloval dvířka kamen a pak ulehl na pryčnu ve středu místnosti. Nohy položil souměrně vedle sebe, ruce zkřížil na hrudi a očima se zadíval do stropu. S hrůzou zjistil že nevidí nebe. Navíc ho začalo na tvrdé pryčně pobolívat v kříži a do toho dostal šílený hlad. A doma králík na zelenině. Rychle vstal, nasadil klobouk, uzamkl srub a chopil se madla káry. Když vjížděl do vsi okna v hospodě lákavě svítila.

„Jedno a malá slivovička nezaškodí,” pomysll si Rudolf Zelenka a zaparkoval káru před vchodem do hospody.

„Hele, umírač. Je tady ,” strčil Preclík do Sikyho. Důchodce Zelenka vešel do výčepu a černý klobouk zavěsil na výsadu dvanáctěráka vedle pípy.

„Tak Rudo, jaký to dneska bylo, “ zahlaholil k němu výčepní Eret.

„Člověče, zase jsem to překombinoval,” usedl Zelenka ke stolu štamgastů. „Teplo tam je, ale nějak jsem si zastavěl nebe,” řekl až smutně a otřel dlaní hranu oroseného püllitru.

„Rudo, takový věci plánuj na léto a nebo vůbec. To už si postavil čtvrtěj, ne? Že se nepoučíš,” zasmál se Eret.

Důchodce Zelenka dopil pivo a požádal Ereta vztyčeným palcem o další. Potom vstal od stolu a zamířil do rohu, kde seděl Siky s Preclíkem. Tady

sáhl do náprsní kapsy, něco se zablýsklo ve vzduchu a na dřevěné desce stolu zatančil malý stříbrný klíček.

„A ne že tam bude bordel,” řekl suše.

„Pane Zelenka, kdyby jste náhodou nevěděl, tak mám úžasný místo na umírání,” postavil se Preclík u stolu.

„Vážně,” protáhl Zelenka obličej a sklonil se k Preclíkovi.

„Tam nahoře u staré olejny. Úžasná paseka mezi sejpami, žádný strom a nad hlavou jen a jen nebe,” vysvětloval Preclík nadšeně.

„To vypadá dobře,” zamyslel se Zelenka. „Ale až na jaře,” teď už je na umírání moc zima,” řekl spíš sám pro sebe a vrátil se ke stolu štamgastů.

Siky s Preclíkem rychle zaplatili. Cestu do kaňonu znali i po tmě. Jerry jim ji ukázal hned na jaře, když jim vysvětloval co mají dělat. Sestoupili rychle na dno rokle a netrpělivě odemkli srub. V místnosti voněl dým a čerstvé smolnaté dřevo. Na roštu kamen zářily ještě řeřavé uhlíky. Stačilo jen lehce dýchnout. V kamnech zahučelo. Preclík vytáhl telefon a vymáčkl číslo.

„Kam voláš, prosím tě,” podíval se na něj Siky.

„Ale. Kamzíkovi. Ta bouda na Stříbrný řece jim už padá na hlavu.”

Jan Valeš – Jeňýk ZLATÝ TRAPSAVEC 2014